



Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De Sanctorum Festiuitatibus Annitotius - Nvnc Demvm Integre Svppleti,
Concionibus per octauam Vener. Sacramenti suo ordine intersertis

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

In Festo S. Rochi Confessoris. Sint lumbi vestri præcincti, &c. Luc. 12. 1.
Sanctorum vitas & exempla imitanda. 2. De eorundem historiarum
vtilitate. 3. De vitio pestilentiaë. 4. De S. Rochi patria, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56205](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56205)

petieris, tibi daturus sit. Tu igitur, spes nostra & refugium vnicum, veniam nobis delictorum impetra, emendationem vitæ obtine, & gratiam illius in hoc mundo adipiscere, & in altero gloriam & beatitudinem, cuius nos participes reddant Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, Amen.

IN FESTO S. ROCHI CONFESSORIS.

Partitio.

- I. De Sanctorum vitæ & exemplis imitandis.
 II. De eorundem historiarum utilitate.
 III. De vitio pestilentia.
 IV. De S. Rocho, eius patriâ ac rebus præclarè gestis.

Sint lumbi vestri præcincti, & lucerna ardentis in manibus vestris, Luc. 12.

FIGURA.

Veteri Testamento celebratur vir quidam sanctus & illustis de tribu & ciuitate Nephthalim in Galilæa superiore, cui nomen Tobias: dicitur hic iam inde ab incunabulis virtutis studiosus fuisse, Dei timorem ob oculos habuisse, in eoque ad vsque vitæ extremum perseverasse, adeo vt quantum cresceret atate, tantum & vitæ sanctimonia meritumque cresceret copia: vt ne quidem à rege Assyriorum Salmanasar cum vniuersis tributibus suis in captiuitatem Babylonicam iam abductus, Niniueq; commorans, tyrannide licet: & immanitate Barbarorum oppressus, ab amore, timore, ac præstita sacramento Deo suo fide, vel latum vnguem deflexerit, magna que cum patientiæ significatione ac modestiæ triste hoc & ingratum exilium ferens, omnium piorum operum, ac præsertim charitatis ac misericordiæ exercitio se consecrauerit. Vehemens enim erga proximum amor tam ardentis animo eius subdebat faces, noctu & interdum alio vt opere non occuparetur, aliudq; nõ actitaret, quam Deum assiduus precibus fatigare, afflictos consolari, ægros adire, indigis auxiliari, pauperibus de facultatibus succurrere, faucijs

Bess. de Sanctis.

medelam afferre, mortuos deniq; terræ mandare. Quæ omnia vno velut fasce complectens se cra historia, hoc eius vitæ compendiu rexit, *Esurientes alebat, nudisq; vestimenta præbuit, & mortuis atq; occisis sepulturam sollicitus exhibebat.*

Hic ergo vir mirè sanctus fuit, & sanctè admirabilis; sed si vetera hæc & prisca seponere gesta, & æuum auorum transeundo ad recentiora venire tempora voluerimus, in nostra prouincia, ne dicam ætate (ab hinc n. 300. floruit annis) alium non minori præditum sanctimonia, nec inferioribus donatū reperiemus meritis. Nomen illi Rochus, patria Gallia hæc nostra, virtutes porò eius inexplicabiles. Hic ergo virtutè naturali sanguinis nobilitati combinans (fuit namq; domo & stirpe illustis) ad Tobie veteris imitationem, iam inde à flore ætatis virtutum studio se dedit, ac toto vitæ tempore ipsum non deseruit; imprimis verò in operibus pietatis & charitatis & misericordiæ mirabilem, ac prope dixero diuinū atq; inimitabilem se reddidit. Parentibus namque inter mortuis generosè mundum protriuit, mundanisq; cedens, facultates in egenos dispersit, inque voluntarium & lironium secedens exilium, & natali excedens solo, in alienum se contulit, & regiones ne fama quidem notas & remotas adijt, vitamque omnem, vt potè amore & charitate æstuans proximo subleuando impendens, ægris & nominatim pestilenti lethaliq; correptis morbo, quos alij mortis formidine ne aspiceret quidem, nedum attingere ausi essent, sedulo ardentèq; adesse, & si quam posset verbo manuq; opem afferre studuit. Adeo vt cum sola frequentaret nosodochia & protochodochia, interq; afflictos perpetuò visitaret, & eius moliminibus, Deo cælitus aspirante, hac ipsa lue infectos, ad quorum medelam humana deficiebat industria, sanitati redderet, etiamnum viuents celebrati passim nomē cœperit, & ad exterarum diffundi regiones, atq; hinc factū est, vt etiam vita sanctus inter illustres sit sanctos relatus, & ab omnibus, qui epidemico hoc morbo correpti sunt, toto passim Christiano orbe, vt patronus & alexicacos inuocetur. Hodie ergo, quoniã anniuersaria religione & obseruantia festiuitas eius recolitur, reliquã vitæ eius seriem deducere, & præconia enarrando prosequi constitui. Cum verò hæc nobis felicitas

PPP

citas

citatis obtigerit, quam sanè haud exiguam interpretor, quòd Gallia nostra sanctum hunc Cōfessorem dedit, par est maximeq; consentaneum, apud Gallos & eos fideles & Catholicos, scriptorem Ecclesiasticumq; Gallum, qualem me libens gloriansq; agnosco, illius elogiū auspiciantem, pro dignitate, & ea qua potis est eloquentia & dicendi energia, vitæ eiusdem mirabilia ac præconia deprecicare. Benigna porò sacratissimæ Virginis patronæ nostræ ordinariæ aura & intercessio, & priuati vestrū erga Beatum hunc virum affectus, gratiā nobis & auxilium Paracleti Spiritus effugitabūt; quod vt impetremus, pariter & vno omnes ore & affectu, corde supplicii dicamus, *Aue Maria.*

I.
Cur Ecclesia Sanctorum nobis vitas & exempla proponat.

Sancta Ecclesia Catholica velut pia & prudēs fidelium omnium mater, cum probè perspectū habeat, quanta quamq; eminentia nascantur è frequenti historiarum, vitarum, elogiū, piarumque actionum illustrium sanctorum sanctorumq; lectione, meditatione, ac pia eorundem contemplatione ac ruminatiōne emolumenta; sæpè nobis eadem & ob oculos obijcit, & animo p. o. ponit, vt ex ipsē in necessitatibus hauriamus solatium, in aduersis sentiamus firmamen, eorumque sedula imitatione æmulari virtutes non pigeat, quorum vitam operaque demiramur. Ita Apostolus Paulus primorum Apostolorum non postremus, & Ecclesiæ huius Doctor, veros Dei filios exhortatur, vt in sancta fide & vera religione immobiles infractique persisterent, vetera quidem, sed prudentia alioquin, sanctorū Doctorum, venerabilium Patrum, ardentium Irēdicarum & honorabilium Prælatorum exempla illis ad oculos animūque aduocat, qui cum eadem verbo docuissent, sanctitate etiam vitæ excelluerunt, quam tandem sancta etiam gloriosaque morte & fine illustri cōcluserunt. Sic porò populares suos alloquitur:

Heb. 13.

Memento prepositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei, quorum intuentes exitum conuersationis, imitami fidem.

Veterum Lacedæmoniorum ritus.

Apostolica hæc parca acis veteris cuiusdam ritus apud Spartanos obseruari soliti memoriam reficit. Hi ergo etī superstitione idololatrica infames, prudentia tamen sæculari & politicis moribus illustres, vt iuuentutem suā ad maiorum virtutes imitandas, & rem præclarè gerendam, heroicāq; facinora incitaret;

viris omnibus illustribus, qui famam sibi stragemate aliquo comparant, rebus gestis tū domi, tum belli caput cæteris alius extulerāt, & tam litteris, togaq; quam armis & Marte patriam illustrarant, statuas marmoreas ænealq; in senatu & in curia ante oculos omnium erigebāt, hoc addito infernè epigrammate auratis characteribus exarato, *Si fueritis sicut hi, virtute se. animo, rebus gestis, generositate ac meritis, eritis sicut illi.* honore scilicet ac gloria pares, quali vel verbo dicerent, *Æmulamini & sequamini virtutes ac præclarè illorum gesta, quorum statuas hic conspicitis, vitamque suscipi. is, eodem prorsus sensu, quo deinde Apostolus Hebræos suos compellauit, Memento prepositorum vestrorum, quorum intuentes exitum conuersationis, imitami fidem.*

Hanc proculdubio ob causam Ecclesia, vt filios suos ad perfectionem animaret, & ad opera heroica generosaque calcar ac stimulos adderet, in templis suis, quæ vera diuinitatis sunt palatia, tot illis Sanctorum proponit imagines, & in aris suis eorum omnium sustulit corpora ac reliquias, qui sanctitate ac vitæ dignitate, tum pace, tum bello, tam in mundi prosperis, quam aduersis, immortale sibi nomē compararunt, & immarcescibilem gloriæ coronam nacti sunt, vt ijs conspectis, y. t. que illorum historia, veluti litteris quibundam patribus audita, ad eorum imitationem animetur, illorumque vitæ sanctimoniam ac mores illustres sequantur, quorum auribus percipiunt præconia, & mirabilia obstupefunt. Et sanè permagnæ sunt ad excitandas mentes, & omnium omnino animos inflammandos egrēgia hæc exempla efficacitæ.

Exempli loco erit, quod in historia Iudith legere est. Itraclitæ in terra Iuda habitantes dum ad Holofernis ex Assyria aduentum nimium quantum consternerentur, & tantum non præ metu exanimarentur, summus sacerdos Eliacim v. animos illis adderet, omnemq; pectore illorum metum eliminaret, veterum ipsi patrum similibus in casibus exempla, & in primis Moisi fidem ac generositatem spectādam proposuit, dicens, *Memores estote Moysi serui Domini, qui Amalec confidentem in virtute sua, & in potentia sua, & exercitu suo, & in clypeis suis & in curribus suis, non ferro pugnando, sed precibus sanctis orando deiecit.* Ac

Cur Sanctorum imagines spectandas Ecclesia proponat.

Iudith 4.

ta.

tandem orationem his verbis finit, *Sic erunt vniuersi filij Israel*: perinde ac si diceret, Hostilia arma & copias nolite perhorrescere, viri, sed vnus Dei nitimini auxilio, & ad preces velut ad aram & ancoram sacram confugite; ab his namque magis quam ab armis & robore victoria omnis dependet.

Eandem penè ob causam & simili in discrimine magnus ille bellator Iudas Machabæus, viso, Gorgiæ copias per vniuersum agrum Israel repente sparsas esse, ac populum proinde in maxima agere formidine. cum nonnisi tria hominum millia, eaq; semifracta ac lacerata in repentino hoc motu coadunare potuisset; ad metuculosos animandos, & inertâ mētibus depellendam efficacius medium non habuit, quam prodigiosum illum maiorū, Moysi ductu auspicioque per mare rubrum transitū, & Patrum in illo sequendo audaciam generositatemque proponere. His ergo eos verbis compellauit, *Ne timueritis multitudinem eorum, & impetum eorum ne formideatis, memento qualiter salui facti sunt patres nostri in mari rubro, cum sequeretur eos Pharaon cum exercitu multo.*

Eodem ipso libro, & quidem sub initium, Mathathias venerabilis ille senex, legis diuinæ zelo æstuans, vt Hebræos zelotas ad legis eiudem obseruantiam accenderet, ne nimirum à sanctorum rituum custodia ymquam deficerent, & infidelium Gentiumque minas, impetus, ac molimina nequicquam exhorrescerent, maiorum exemplo vsus est, & hac eos oratione est affatus: *Nunc ergo filij amulatores estote legis, & date animas vestras pro testamento patrum vestrorū, & memento operum patrum, quæ fecerunt in generationibus suis, & accipietis gloriam magnam, & nomen æternum.* & iam inde ab Abrahamo, Iosepho, Phinices, Iosue, Caleb, Dauide, Elia, Anania, Azaria, Misacle, alijsq; Dei legis zelatoribus & amicis ducta ad vsque Danielem serie, hoc tandem epiphonemate orationem suam terminat, *Et ita cogitate per generationem & generationem, quia omnes, qui sperant in Deum, non infirmantur.* Agnoscebat nempe pius ille senex, veteres maiorum historias ad filios ac nepotes ad diuinum cultum pertrahendos, & à vitij auocandos permulctum posse.

Non ignorabat id Gentium ille Doctor

Paulus, cum Hebræos suos ad tolerantiam maiorum exhortans plurimum Sanctorum velut catalogum ac feriem texit, quos ad imitationē illis proponit, vitasque ipsorum depingens sic loquitur, *Alij vero ludibria & verbera experti, in super & vincula & carceres, lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occasione gladij mortui sunt.* Hinc capite sequenti sic orationem terminat, *Ideoq; & nos tantam habentes imposita nubem testium, deponentes omne pondus, & circumstantes nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen aspicientes in auctorem fidei & consummatorem Iesum.* vt hos ergo Apostolus in fide solidaret, intraque Euangelij terminos contineret, plurimos illustres illis Sanctos representat, qui vt ipsam tuerentur, tam gloriosam mortem oppeterunt: in primis vero & ante omnes Christum Iesum, velut Sanctorum omnium regem, & legis auctorem, proponit, qui eandem in mundo platurus, mortem subire, & tam cruentæ passionis torrentem ingredi minimè dubitauit.

Post hunc Gentium Doctorem, Iacobus etiam Apostolus latius se diffundens, hanc omnibus fidelibus adhortationē præ oculis habet, *Exemplum, inquit, accipite, fratres, exitus mali, & longanimitatis, & laboris, & patientiæ. Prophetas qui locuti sunt in nomine Domini: ecce beatificauimus eos, qui sustinuerunt. Sufferentiam Iob audistis, & finem Dei vidistis, & quo patientiam eius modo coronarit.* Egregia sane verba, Sanctorum semper exemplum proponentia, & gloriosam maiorum vitam velut in speculo representantia.

Ipsè etiam Baldad Suhites, vnus de Iob amicis, sancti huius viri vitam calumnijs profcendens, & quibus poterat modis sugillans, veterum exempla in dictorum suorum confirmationem allegat. Sic enim ipsum allocutus legitur, *Interroga generationem pristinam, & diligenter inuestiga patrum memoriam: hesterni quippe sumus, & ignoramus, quia sicut vmbra, dies nostri sunt super terram, & ipsi docebunt te, loquentur tibi, & de corde suo proferent eloquia, &c.* Inferre hinc alienigena ille vult, maiorum ac patrum memoriam, atq; in primis virorum virtute præstantium iuuenibus scholam veluti esse atque academiam.

An non huc amans ille spontus in Canticis respexit, cum dilectam suam sic alloquitur,

1. Mach. 4.

Mathathias ad hoc oratio.

1. Mach. 2.

Heb. 11.

Heb. 12.

S. Pauli ad Hebræos oratio.

Iacob. 5.

S. Iacobus Sanctorum exempla suadet.

Iob 8.

Baldadi ad Iob oratio.

Cantic. 1.

Si ignoras te, & pulcherrima inter mulieres, egredere, & abi post vestigia gregum tuorum. quorum allegoricorum verborum hic est sensus, Si te ipsa cognoscere nequeas, anima, quæ creaturis reliquis venustate ac pulchritudine præcellis, egredere paulisper extra te, & Ecclesiasticorum illorum gregum sequere vestigia, id est, imitare gressus, vitam virtutesque; tot illustrium Sanctorum, qui gregum adinstar antecurrerunt, ac veluti oves innocuæ sine fraude doloque, animalia sacrificijs destinata in mortem rapti sunt, tamque atrocia subierunt supplicia. Norat quippe sanctus ille sponsus, Martyrum reliquorumque; Sanctorum exempla mirifice ad inertes languidosque animandos, & eos qui à virtutis tramite deflectunt, ad eundem reuocandos, pollere.

Ephes. 6.

Hinc ad hæc ipsa Canticorum verba alludens Apostolus sic nos in Epistola ad Ephesios commonescit, *State ergo succincti lumbos vestros in veritate, & indui lorica m iustitiæ, &*

Exemplum

sanctorum
viuentibus
in hoc sæ-
culo maxi-
mum sola-
men adfert.

calceati pedes in præparationem Euangelij. Singula verba metaphorica sunt & figurata; quorum hic genuinus ac legitimus sensus, Cogitationem de veterum patrum gestis, & tot Sanctorum in fide mortuorum exemplum maximum solamperè excitare & consolari eos, qui hoc in mundo degunt. Vti enim caleos è mortuorum animalium exuuijs confectos indui securè intrepideque ingredimur, spineta, saxa, aut quicquam pedes offendere natum, neutiquam morati: ita, dum Sanctorum, qui ante nostra vixere tempora, historias ac vitam euoluimus, aut ad mentem reuocamus, ad eorum sequelam, & ad eadem quæ præstiterunt præstanda accendimur, illorum fidem æmulando, & in sancta religione, in qua ipsi & salutem nacti sunt, & pro cuius tuitione omnigenos cruciatus & mortem ipsam tandem subierunt, viuendo. Hæc sunt, quæ nos ad illorum sectanda vestigia, etiam quibuscumque oblati difficultatibus, compellunt, & ad mala, aduersitates, persecutiones, quas obicere mundus potest, exsuperandas: atque hoc est reuera, ex Apostoli mente, in Euangelium præparari.

II.

Historiæ
sanctorum
multum va-
lent ad o-

Et profecto ita se res habet: cum enim ad mentem reuocamus, & ob oculos ponimus, eos ipsos, quos modò vt Sanctos colimus ac reueremur, fragiles mortales fuisse, & nostri ad instar etiam peccatis infames; gratiæ tamen

data, quæ que nemini non offertur, cooperatos, mirabilia, vti in historijs ipsorum ac vitam serie ad oculum legenti apparet, præstiterunt se; quàm hoc effici & potens est, ad omnis generis & conditionis homines, vt generosorum illustriumque actionum exercitia frequentent, honori & virtuti incumbant, & sanctis decretis & institutis diuinis repugnantia deuitent, excitandos?

In sancta porrò & admirabili tot Sanctorum admirabilem vita Christiana religio mirifice, veluti in tabulis quibusdam ad viuum depictis, & sensibilibus depicta est. Nec mirum cuiquam videatur, si Ecclesiam dictum est è lapidibus viuus concinnari (*quæ constructur in caelis viuus ex lapidibus.*) Tam multi namque Sancti, qui modò, cælesti gloria perfruuntur, noctu & interdiu nos incessanter alloquuntur, & sanctarum rerum desiderium in nobis excitant; gloriosi inquam illi sancti, qui veluti fundamentales Ecclesiæ nostræ lapides fuere, proprio sanguine, velut cemento, coagmentati, & inextimabili charitate inter se combinati.

In Numeris legitur, omnes eos, qui à serpentibus virulentis faucij æneum à Mose in deserto erectam serpentem respiciebant, confestim & à puncturis & à venenato morsu sanatos fuisse. Eodem itidem sensu ipse dico, omnes ambitionis, auaritiæ, libidinis, aliorumque vitiorum peste ac tæbe correptos, si in gloriosos Sanctos, in cælum iam euectos, & quorum in templis nostris imagines & effigies erectæ sunt, oculos conieciant, eorumque vietas contemplando ponderent, maximam inde consolationem elicere, ac persæpe delictorum offensarumque medelam inde consequi.

Quemadmodum Moses prodigioso illo ligno, quo de Exodus meminit, in aquas Mata coniecto, easdem lapidas ac potabiles reddidit, cum antea amarissimæ forent & insipidæ; ita Deus boni nostri perquam studiosus, & sancta mater nostra Ecclesiæ, vt amaras tot tribulationum, afflictionum, dolorum, acerbis, aduersitatumque; hac in vita occurrentium aquas dulcoraret, & eas tolerabiles redderet, tot Sanctorum vitas & historias adiuuenit, & nobis legendas proponit, simul & spectandas eorum cruce, catastas, eculeos, cõpedes, trahas, yucos,

Christiana
religio cõ-
cinnata è
vita San-
ctorum.

Num. 11.

vncos, aliq; martyrorum ipsorum instru-
menta, velut prodigiosa quædam ligna & Mo-
saico illi persimilia.

Et sanè omnis conditionis & qualitatis homi-
nes hac è re in omni casu maximum senti-
unt auxilium & incredibilem quandam cõ-
solationem. Exemp'i causa, si concionator
quispiam salutem animarum maxime spirans,
& solius honoris diuini studiosus, aduersus
peccata generosè detonans, crimina animosè
reprehendens, & feruentis zelantisq; Ecclesia-
stæ parces ac muera pro debito explens, vi-
rulentis maleuolorum linguis proscindatur,
calumnijs & conuitijs iniquorum impetatur;
ad cõ non mouebitur, aut ab officio vel latum
vnguem recedet, vt per magna inde potius sit
consolatione perfundendus, si Sanctorum hi-
storias ac vitas legendo animaduernerit, Re-
demptorem ipsum Christum, Prophetas, Apo-
stolos, & quotquot vnquam honoris diuini ar-
dore astituarunt Ecclesiastæ, simili linguarum
virulenta esse impetios.

Si quis aduersa fortunæ malignitate &
mundi huius inuidia ad ima subfella rediga-
tur, è summa opum affluentia ad summam
inopiam deueniat, & è summo honorum gra-
du ad infima infamæ deturbetur, atque inde
non mediocriter perturbetur; illic maxi-
ma consolatione vicissim perfundetur, si lo-
bum, Tobiam, Dauidem, aliq; afflicto & ex-
agitato sibi proponat. Si in exilium coniec-
tus & procul à patria extorris mœrore confi-
ciatur, confestim vegetescet & animum recu-
perabit, oculos in Abrahamum, Iacobum,
Clementem, Ioannem Chrysostomum aliq;
que infinitos, qui etiam cum infamia & dede-
core patrio pulsi solo, non idcirco animum
contraxerunt, nec à Dei cultu desierunt, sed
in barbara & peregrina regione non minus
cum, quem suis in ædibus ac terris coluerunt,
coniiciens.

Adhæc si quis carnalis concupiscentiæ sti-
mulis exagitetur, si quis lasciuarum muliercu-
larum illicitis impetatur, si quis tentatione ve-
nera pulsetur; reuocet ad mentem generosos
illos pugiles, castimonie laude inclytos,
Iosephum Patriarcham, D. Thomam Aquina-
tatem, sanctum Bernardum Clareuallien-
sem, & alios sexcentos, qui belluam hanc tam
generosè sancteque edomuerunt, carnisque

violentiam tam herosè exsuperarunt; & iu-
rare ausim fore, vt extemp'o mirabilem sit
consolationem & robar insolitum exper-
turus.

Si quis item mundi se pedes expedire ne-
queat, aut eius valedicere vanitatibus; si quis
facultatum comparandarum nimium auidus,
erga inopes non pro eo ac debet sit animatus,
afflictis succurrere detrectet, eoque se deiecere
non sustineat, ægros vt inuisat, isq; auxilie-
tur; faciem in his de se ipso victoriam referet,
& solamen extremum capiet, si S. Benedicti,
Antonij, Hilarionis, Francisci, & nominatim
S. Rochi, illustri illius confessoris vitam in-
tueatur: hic enim postremus iam inde à prima
ætate virtutem sectatus, in egenos facultates
omnes disperditus est: relictaque patria reli-
quum vitæ tempus ægrorum & pestifera labe
infectorum ministerio dedicauit. Hinc totus
Christianus orbis summo eum cultu prosequi-
tur, magnos illi honores deferret, & Ecclesia Ca-
tholica hanc illi diem anniuersariam assignat,
& eius in honorem hoc legendum Euange-
lium præscripsit: *Sint tibi vestri præcincti, &
lucerna ardentis in manibus vestris, &c.* Ha-
buit namq; inter ceteros Sanctorum tenes ve-
re castitæ præcinctos, & manus bonis operi-
bus, veluti lampadibus ardentibus instructas.
Veni ne Evangelij textui diutius in hæream, a-
liam semitam insistens, & Sancti huius viri
elogia prosequens, duobus omnem hanc cõ-
cionem membris inædificabo: prin'o velut
medicus & Theologus de morbo epidemico
ac peste loquar: cum ab huius morbi lue cor-
reptis sanctus hic inuocari soleat & suspici; al-
tero summam simul & singillatim vitam,
sanctimoniam, charitatem virtutes, reliquaq;
eiudem merita prosequar.

Princ' pio igitur, nomen contagij aut pestis, III.
quod vel a *pernicie* aut *perdendo* originem tra- Pests pri-
hit, quod primaria quæque, quæ vitam accen- hit, quod
perunt, perdat, destruat & corripiat, non nisi a primis duobus
bis mille quadringentis post mundi creatio- annorum
nem annis mundo cœpit innotescere. Con- millenarijs
stat namque ante vniuersale aquarum dilu- in mundo
uium, quod iuxta communem annorum sup- nulla fuit.
putationem, anno à mundo condito milleli-
mo sexcentesimo quinquagesimo sexto conti-
git, nullam morbi huius aut notionem fuisse
aut formidinem. A diluuiò ad vsque tem-
pora

pora Abrahamæ, duobus intercurrentibus sæculis, quid esset pestis, nemo norat: ab Abrahamo ad vsque Isaac, ad vsque Iacob, ad vsque Ioseph, ad vsque Moysen, (trecenti & amplius interfluunt anni) quid esset contagio, nondum quisquam sciebat; adeò vt si quis sæcula superiora & primas mundi ætates euoluere voluerit, facile ex sententia mea reperitur sit bis mille & quadringentos pacificè effluxisse annos, antequam hoc aliquis in terra mæro correptus legatur.

Exod. 5.

Prima pestis mentio tempore Pharaonis.

Prima eius mentio fuit tempore Pharaonis, & durante seruitute filiorum Israel in Aegypto. Legimus quippe in Exodo, Moysen & Aaronem regiam Pharaonis ingressos, sic eidem locutos esse, *Deus Hebræorum vocauit nos, vt eamus iter trium dierum in solitudinem, & sacrificemus Domino Deo nostro, ne forte accidat nobis pestis & gladius*: quasi verbis manifestioribus dicerent, Deus optimus maximus, qui verus Hebræorum Dominus est, nos euocando præcepit, vt Aegypto egredieremur, regnum hoc desereremus, & tridui itinere in solitudinem abeuntes, ibi Deum nostrum adoraremus, sacrificiaq; immolaremus, ne forte eius iussa negligentes voluntatiq; refragati, peste corripiamur, & bello opprimamur. Hæc prima est, quantum equidem meminerim, pestis in sacris mentio.

Aeris infectio pestis causa. Pestis dicitur morbus publicus.

Ceterum morbus est contagiosus, & maxime periculum metuentus, quiq; sepe numero ab aeris infectione ortum habet & initia, qui eo quo infectus est, virus in omnia terræ animantia effundit. Atque hanc ob causam à Galeno & omnibus medicorum filiis morbus publicus & communis dicitur, quod omnes omnino homines, nullo sexus, ætatis, dignitatisque intuitu inuadat. Malum est initio quidem latens, clanculo serpens, & sæpe antequam pateat, occulta quadam prodicione hominem enecat. Intra se interdum defæuens, & corpus protus corripit, suas etiam foras vires exerit, & tubera, panos, & phlegmonem in lateribus, in quibus plus materię ad hominem inficiendum, & vitam in discrimen vocandam dispositę reperitur, causatur.

Duplex pestis causa.

Vt verò profundius in medicorum penetralia penetremus, sciamus oportet duplicem morbi huius causam dari, vnam quidem infirmam & naturalem, aliam sublimiorem & na-

turę præcellentem. Naturalis causa item duplex, prima aeris infectio è putrescentibus & corruptis exhalationibus enata; deinde longa prauorum humorum in corpore nostro collectorum, & ad infectionem tendentium coæruatio. Varia porrò sunt, quæ aerem inficiunt, cumque pestilentem reddunt, non mox videlicet maligni vapores, & maleolentes exhalationes è locis putrescentibus ascendentibus, & mephitis intolerabilis; sed excessiui etiam & insoliti calores, humidum item insuetum, indebito scilicet tempore & hora anni dominantia, quæ duo in aere corporum collectum influxus causatur. Quòd autem homines sine communi & continuo elementi huius vsu viuere nequeant, mirum sanè non est, aere corrupto & infecto, homines cum haurientes etiam infici; quem si corruptum ducant, vitam etiam illorum corrumpi licet necesse est.

Causæ supernaturales, quæque communia & elementaria agentia longè transcendunt, & enormia sunt hominum peccata, & iusta Numinis vindicta, quod mortalium flagitijs exacerbatum flagella exerit insolita, vt extraordinario in terram modo animaduertat. Ita Moyses inter alias in Pharaonem & Aegyptios à Dei dextra immittendas plagas, pestem etiam recenset, Deum sic loquentem inducens, *Ecce manus mea erit super agros, & super equos & asinos, & camelos, & aues & boues, pestis valde grauis*. Concludens ergo sacra Scriptura sic ait, *Mortuæque sunt omnia animalia Aegyptiorum*. Atrocis autem mortalitatis huius causa fuit barbari illius regis obduratio.

Et sanè, potens ille ac metuentus Deus maximis semper peccatoribus pestem intentauit, ad abominationes ipsorum scilicet hoc flagello castigandas, iramque suam ostendendam. Non de alia loquuntur re propheta frequentius, & plenæ sunt exemplis istque mirabilibus sacrae scripturæ. Quæ vobis, vniuersa sacra volumina à capite ad calcem percurrente, continua serie depromam. In Leuitico, cum legis præuaricatoribus immittendas maledictiones Deus recenset, hanc inter alias adnectit, *Inducamq; super vos gladium ultorem fœderis mei, cumq; confugeritis in vrbes, mittam pestilentiam in medio vestri, & trademini in manibus hostium*. Si iam inde à Moysi tempore,

Deus vitia peste ad peccatores castigat.

Leuit. 26.

Deus de le- temporibus Deus de mandatorum suorum ob-
gustae cu- servatione tantoperè sollicitus fuerit, pestem
mota ze- que eiusdem violatoribus intentarit; ecquid
lula. mirum in lege Evangelica sanctis eiusdem
mandatis toties violatis, eundem ipsum
Deum toties exardescere, & iisdem in nos fla-
gellis, bello inquam ac morbo pestilenti, ani-
maduertere?

Eandem ob causam legitur Deus aduersus
populum infidum & præuaricantem excan-
descens, suamque iram exposculando exerens
in libro Numerorum dixisse, *Utsquequò detra-
het mihi populus iste: quousque non credent mi-
hi in omnibus signis, quae feci coram eis? feriam
igitur eos pestilentia atque consumam, &c.* Vn-
de liquido patet pestem & contagia Omni-
potentis Dei dexteræ opera esse, eiusque iusti-
tiae effecta, in terram ad malefactorum & sce-
lerum humanorum punitionem immitti so-
lita.

Mira sunt, quæ huius occasione in Deute-
ronomio legimus: Inter maledictiones aduer-
sus Deo rebelles & legis eiusdem effracto-
res emittendas, *Quòd si audire nolueris vocem Do-
mini Dei tui, ut custodias & facias omnia man-
data eius & caeremonias, quas ego præcipio tibi
hodie, venient super te omnes maledictiones istae;
hæc speciatim enumerantur, Maledictus eris in
ciuitate, maledictus in agro.* Pessima autem
omnium hæc est, *Adiungat tibi Dominus pes-
tilentiam, donec consumat te de terra: sit cæl-
lum, quod supra te est, aënum; & terra, quam
calcas, ferrea.* Adcò ut inter Dei viuientis &
irati maledictiones & comminationes om-
nium atrocissima & maxime metuenda
sit, quæ mortem, & pestilentiam commi-
netur.

Idem ipse Deus eadem in indignatione
persistens, eandem etiam comminationem
intemat apud Ieremiam, cum Ierosolymæ tui-
nam, excidium vastitatemq; prædicens, sic su-
est Prophetam allocutus: *Hæc dices ad eos, sic di-
xit Dominus Deus, viuo ego, quia qui in ruinosis
habitant, gladio cadent; & qui in agro est, be-
stias tradetur ad deuorandum; qui autem in
præsidijs & speluncis sunt, peste morientur.* Hic
ergo locus alijs; innumeri ad oculum nobis
patetfaciunt, pestem flagellum Dei esse, & è iu-
sticiæ eiusdem instrumentis maxime cruen-
tum & metuendum.

Certissimum est autem, & nemini non ob-
uium, inter innumeras virgas & rationes, quas
supremus ille vindex ad iniquitatum huma-
narum vindictam exerere consuevit, tres il-
lum potissimum ac speciatim, quibus ad enor-
missima flagitia castiganda vitur, & è quibus
iusta eius aduersus eadem iracundia & furor
maximè eruitur; bellum, inquam, pestem &
famem, quo triplici ferro nihil non deiecitur,
nihil non edomatur, cum ipsum Deo
visum exerere, nemo ut illi queat resi-
stere.

Iouem fingebant veteres in cælo tonare, Fabula
dextræque illius trifulcum addebant fulmen; Poetica,
quo illum telo omnia in terra concutere & per-
terrefacere credebant. Hæc quidem Poetica &
commentitia sunt: sed veritas verissima, Deo
nostro ter maximo triplici hoc flagello, velut
trifulco eius iustitiæ telo, dextram odarmatam
esse; quo in terram horrendè sæuit, furorem
exerit, indignationem ostendit, seque morta-
libus terribilem ac metuendum exhibet.

In huius meæ sententiæ confirmationem
notetis velim, sacra volumina, quotiescum-
que Deum ter maximum aut iratum, aut per
potentiæ suæ arma, aut iustitiæ flagella mun-
do minitantem nobis describunt, semper hæc
tria coniuncta in aciem producere, bellum in-
quam, pestem & famem, velut indiuiduas co-
mites, perpetuo connectere; quod varijs ex sa-
cro textu testimonijs deductis asserere vobis
conabor.

A libris Esdræ ducam exordium. in ijs noto
Deum Asiæ succensentem, quòd Babylonis
esset delicta emulata, has eidem minas inten-
tare: *Odibilem imitata es in omnibus operibus;
& in adiuentionibus suis; propterea dicit Do-
minus, imittam tibi mala, viduitatem, pau-
pertatem, & famem, & gladium, & pestem ad-
deustrandam domos tuas.* An non hæc tria fla-
gella & trina hæc fulmina hic iunctim & vno
velut sub fasce posita conspiciuntur?

Idem & in Ieremia legitur: nam idem ipse
Deus aduersus populum Israel maiorem in-
modum exacerbatus, quòd debitum Deo cul-
tum ad idola & vana numina transtulisset, iste
Deus Israe-
lilitatem illi intentans, suumque furorem &
indignationem verbis testatus, sic vatem est
allocutus: *Noli orare pro populo isto in bonum, & famem
cum seiuauerit, non exaudiam preces eorum,*
& sic

S. Scriptura
bellum, pe-
stem & fa-
mem ple-
rumque
coniungit.

4. Esdr. 15a.

Ierem. 14.

Et si obtulerit holocausta & victimas non suscipiam eas quoniam gladio, & fame & peste consumam eos. An non hic denuo tria hæc tela vno ictu vibrata?

Ierem. 29. Idem Domini furor & indignatio cum nondum cessaret, minas etiam nequaquam intentare desinit; capite namque XXIX. ira & furore astuans, velut verborum tonitrua & fulgetra ei aculatur; *Persequar eos, ingratos scilicet & idololatrias Israelitas in gladio, & in fame, & in pestilentia, & dabo eos in vexationem vniuersis regnis terra: in maledictionem, & in stuporem, & in sibilum, & in opprobrium cunctis gentibus, ad quas ego eieci eos. Quam ignita, quam terribilia verba! quam horrenda verborum iacul.*

Ezech. 6. Producam & terribiliora, & semper eorumdem flagellorum comminationibus stipata. Apud Ezechielem namque Deus optimus maximus ad iustam, ob populi infidelitatem & idololatriam, indignationem concitatus, Prophetæ hæc inungit, *Percute manum tuam, & allide pedem tuum, & dic, heu ad omnes abominaciones malorum domus Israel, quia gladio fame & peste ruituri sunt: qui longe est, peste morietur, qui autem prope, gladio corruet; & qui relictus fuerit & obfessus, fame morietur, & cõplebo indignationem meam in eis.* O verba horrenda! ò rationem feralem & terribilem! anne vniquam vobis terribiliora audita? an grauiores minacresque vniquam ad aures vestras comminationes acciderunt? tantamne cõpõ indignationem contineri? Deumne tam vltices deponere pœnas? tantane animis cœlestibus iræ? vos peccata & iniquitates, toto passim orbe inualescentes, vnica harum comminationum causa estis, hosce vos ignes veluti flabro succenditis, vos iram hanc & vindictam suscitatis, vos maiestatem hæc benignissimam irritatis, vos tela hæc è pharetra in apertum profertis, vos hæc flagella exeritis, vos trifidum hoc fulmen procuditis. Sed ad lineam redeamus, & sacra volumina vter us peruoluamus, quærentes num triplex hoc telum etiam alibi simul pariterque intentetur. Tria insuper loca proferam, sed aliõ schemate & velut emblematico conuicta.

2. Reg. 24. Primus est in historia regum Israel. Deus namque in Dauidis regis peccatum acriter animaduertens, Gad Prophetam ad eum destinat

dicens: *Aut septem annis veniet tibi fames in terra tua aut tribus mensibus fugies aduersarios tuos, & illi te persequentur, aut certè tribus diebus erit pestilentia in terra tua: nunc ergo delibera, & vide quem respondeam ei qui me misit sermonem. Rex ergo aucepit, quid ei gereret ignorans, pauidus & confternatus, lacrymans abundus & gemens in hæc tandem verba prorupit, *Coarctor nimis, sed melius est, ut incidam in manus Domini (multa enim sunt misericordia eius) quam in manus hominum.* Ergo cum optione data pestem pigul flet, e. que triduo dumtaxat in regno vniuerso grassata esset, septuaginta hominum millia à Dan vsque Bersabee eadem extincta Scriptura tradit.*

Multa historia hæc continet dignissima notatu, quæque ad nostram instructionem mirificè deseruiunt. Primò quòd Dei flagellis pius ille Rex minime refragetur, neve impij Pharaonis instar obluetur, sed vt supplex & humilis pœnitens debitas delictis pœnas agnoscat, easque magna animi demissione admittat, & pœnitentias vltro iubeat. Secundo, quòd Dei viuientis naturam agnoscens, & de hominum conditione diffidens, malit inter adeò clementis Dei brachia se conijcere, cuius misericordiam respectam habebat, quam hominibus se credere, quorum crudelitatem & malignitatem sæpe saepius esset expertus. Tertio, quòd inter cuncta Dei flagella ipsi pestilentia sit grauissimum, & maxime metuendum, quòd septennio sterilitatis, & trimestri bello triduana solùm pestis velut æquipollens & æquiualens ex opposito opponatur. Sed ad emblemata nostra redeamus.

Alterum, quod in Scriptura noto emblema, legere est apud Ezechielem, quod priori aliquatenus respondet, & cum historia Dauidis aliquo coincidit modo, quoniam enim de capillis, quibus populi excidium designabatur, enigma Prophetæ huic propositum esset, sic illum Deus est allocutus, *Et tu fili hominis sume tibi gladium acutum radentem pilos, cui rei hæc nouacula? quid his criminibus facies Domine? audi; Tertiam partem igne combures, tertiam partem concides gladio, tertiam verò aliam disperges in ventos.* quod deinde exponens & mysterium reuelans ait, *Tertia pars tui peste morietur, & fame consumetur in medio tui, & tertiam partem*

riapars tui in gladio cadet in circuitu tuo: ter-
tiam vero partem tuam in omnem ventum disper-
gam, & gladium tuum in omnem ventum disper-
gam. An non & hic turium tria haec tela n. yflico sub schema
te simul prolata? sed addam aliud & eiusdem
omnino farinae.

Intem. 24.

Emblema
mirabile
Ieremias
exiliatum.

Intem. 29.

Redu ma-
lorum om-
nium pesti-
lencia.

Eccli. 11.

Act. 14.

Ieremia reuelaturus Deus, ecquae Ierofoly
mam ruina & excidium Sedechia regnan-
te maneret, duo illi canistra ficibus his bonis
& suauibus, illis amaris & grossis repleta o-
stendit: primae illarum dulcem, laetum, festi-
uumque populi e captiuitate reditum, alia fe-
rale ei eorum, qui Sedechiae tempore in Iudaea
victuri erant, perditionem excidiumque deno-
tabant: vnde subiicitur: *Et dabo eos in vexatio-
nem afflictionemque, omnibus regnis terra, in op-
probrium; & in parabolam, & in maledictio-
nem in vniuersis locis, ad qua eseci eos, & mit-
tam in eos gladium, & famem, & pestem, donec
consumantur de terra, quam dedi eis & patri-
bus eorum.* Ecquae verba, Deus bone, quam
horrendae comminationes! ac deinde ficium
visionem adaptans capite 29. subiungit, *Ecce
mittam in eos gladium, & famem & pestem, &
ponam eos quasi ficus malas, qua comedi non
possunt, eo quod pessima sint.*

An non ergo pestis semper inter arma
Vindictae Dei reperitur? an non inter praeci-
pua iustitiae eiusdem administras? an non
item e maxime terribilibus omnipotentis Dei
irati signis, & e grauissimis quibus afflige-
re mundum & mortales consternare plagis
solet?

Et sane inter omnia mala & flagella, quibus
perterri & percelli homines solent, pestis
facile primum obtinet locum; hinc eadem in
Scripturis peccatum & iniquitas omnis, velut
symbolo & nota, designari consuevit. Hinc
Spiritus sanctus sceleratum quempiam & per-
ditum per omnia denominaturus, pestiferi
eum nomine indiget. Sexcentis hoc probari
exemplis queat, & locis varijs. Primus ille sit
Ecclesiastici: *Attende tibi a pestifero, id est, sce-
lesto fabricat enim mala, ne forte inducat super
te subannationem in perpetuum.*

Eodem item sensu capitur in Apostolorum
Actis. Apostolus enim Paulus a Iudaeis apud
Felicem Praesidem accusatus cum esset, aduer-
sus eum agens Tertullus actor, ab hac inuecti-
ua suam est auspicatus orationem: *Inuenimus*
Bess. de Sanctis.

hunc hominem pestiferum, id est, prauum &
sceleratum, & concitantem seditionem omnibus
Iudaeis in vniuerso orbe, & auctorem sectae Na-
zarenorum, qui etiam templum violare cona-
tus est. Calumnians h e ma edicus sanctum A-
postolum in odium adducturus, pestiferum cu dicitur in
nuncupat: qua deotate metaphora volebat, Scriptura
illum esse & profligatis moribus, perditu, no-
xium, & rerum perturbatorem, cum hoc pa-
cto Iudaeis omnibus exolum & inuisum reddi-
turus.

Eadem in significatione pestiferos appellat
Scriptura eos, qui aduersus pium & co datum
Ionatham insurgent, eique perneciem & in-
teritum moliebantur. viros peruersos & ad
omnem malignitatem efformatos: *Et con-
uenerunt, inquit, aduersus eum viri pestilentes*
ex Racl, viri iniqui interpellantes aduersus eu.

In Prouerbijs eadem est vsus metaphora Sa-
lowon ad peccatores, & nefariam eorum vi-
tam designandam: *Homines pestilentes disti-
pant ciuitatem, sapientes vero auertunt furo-
rem diuinum.*

Addo his omnibus, Deum ipsum apud Iere-
miam Prophetam Babyloniorum iniquitati-
bus, impietate & abominationibus exacerba-
tum, eadem figura vsus: illorum enim urbem
veluti montem quemdam compellans ait: *Ec-
ce ego ad te mons pestifer, ait Deus, qui corrup-
tis vniuersam terram.*

Haecenus producta & tædiosa haec praem-
bula hunc in scopum primarie collineant, vt
hinc euidenter pateat, peccatum & pestem
mirè inter se, velut effectum & causam conue-
nire, eamque maximam esse plagam, & qua
vix grauior atrociorque a peccatis mortalium
irritato Deo immitti in terram queat. Hinc &
iple Dei filius Apostolis signa ac portenta su-
preum illum ac formidabilem mundi diem
anteecessura patefaciens, & quae tum calamita-
tes homines oppressurae sint praemonens, pes-
tem inter alias producit, *Erunt, inquit, pesti-
lencia in terris: declaraturus scilicet, pest fera*
*haec contagia e supremis mundi plagis fore, &
vna cum bellis atrocibus, fame vniuersali,
horrendis terrae tremoribus, incendio possim
vaganti, astorum confusione Deum pestem
inducturum, vt si quid superiores clades eua-
serit, & sospes perstiterit, pestilenti hac lue pe-
nitus deuastetur.*

Mach. 10.

Prou. 29.

Ierem. 5.

Pestis futu-
ra e postre-
mis mundi
plagis.

Luc. 24.

IV.

Partem hanc latius deduxi, mori ique huius ho-orem, malum ac pericula pluribus sum profecutus, vt inde maiorem Sanctorum illorum illustrium honorandorum, colendorum, inuocandorumque occasionem eliceretis, quibus Deus vitæ mortisque dominus ac princeps, mali huius pellendi, & auerruncandi, cum tam ob causam ab hominibus piè suppliciterque illorum potentia imploratur, potestatem ac prerogatiuam concessit. atq; inprimis & nominatim S. Rochi, cui hæc cœlestis gratia & donum concessum, vt etiamnum inter mortales agens, multos mortalium, oppida etiam integra & prouincias ab hac liberarit luc; & iam cœlesti gloria perfruens hanc ob causam omnibus passim eius auxilium inelamatur. ipse scilicet hoc contagio correptorum asylum & refugium, & eius inuocatione plurimi hæctenus hoc malum excusserunt, & etiam modò eius opem implorantes excutiunt, quæ miracula Christianus orbis & deprecatur, & passim demiratur; hinc magnum & illustre sancti huius Confessoris per orbem nomen redditum est, quod ipse etiam modò vobis ad oculum repræsentabo, eiusdem virtutes vitamque propositurus; quod altera concionis parte facturum me promiseram.

S. Rochus inter ceteros sanctos à peste infectis inuocatur.

Deus in S. Rocho factus admirabilis. Psal. 67.

Baron. in Martyrol. Qui de eius vita scripserint.

Quo tempore S. Rochus innotuit.

Nouum ergo hoc stadium ingressurus, ab hac Psalmistæ exclamatione rem auspicabor: *Mirabilis Deus in Sanctis suis.* Si quo enim in sancto Deus redditus admirabilis, in Rocho certè nostro maximè se mirabilem præbuit, si vel eius ortum & natalem, vel vitam & actiones, vel mortem atque eam secuta miracula intueamur. Plurimi viri magni, è singulari quo erga sanctum hunc Confessorem ferebantur affectu, vitæ eius historiam, præclarè gesta, virtutes, merita & elogia litteris consignarunt. Illustrissimus Cardinalis Baronius ius in Martyrologio Romano Notis aliquot profert, nimirum Franciscum Driedonem, Petrum Pinum, Claudium de Rota in leg. Sanct. cap. 191. Petrum in Catalog. append. c. 15. Ciantzum in Metrop. Saxon. lib. 9. c. 25.

Inter alios Driedo obseruat, anno illum millesimo trecentesimo vicesimo septimo aut circiter vitæ diem clausisse, & anno millesimo quadeingentesimo quattodecimo à Patribus in vniuersali Constantiensi Concilio congregatis nomen eius celebrari cepisse: ex quorum

communis decreto, postquam sanctitas eius iam pluribus miraculis declarata esset, & amplissimum ipsi de eadem testimonium tulissent, vt imminente vrbis illi pestem eius intercessione auerterent, debiti reliquis Sanctorum honores etiam in ipsum collati sunt, eiusque effugies magna cum veneratione, cultu & honore, vniuerso populo supplicantium ritu sequente, propalam per vibis compita Patrum humeris delata est. & ecce, contestum sancti huius viri interuentu & ope à pestilenti hac plaga regio vniuersa vindicata, omnesq; eiusdem eam pulsam meritis passim non sine grati animi significatione confessi sunt.

Galliæ nostræ, quæ semper Christianitatis fuit azamentarium, & sanctorum seminarium, obigit virum hunc inclytum mundo dedisse, & in Ecclesiæ vtilitatem eundem educasse. Orbi quippe illum dedit Mons Pefulanus, Narbonensis prouinciæ, regni huius prouinciarum non postrema, caput. Genus ac stirps illi fuit inclyta: pater, cui Ioannis erat nomen, inter generosissimos temporis sui equites fuit numeratus, & mater eius Franca nomine illustrissimis tota prouincia matronis merito annumeranda. Cognitò porò illustri se editum sanguine parentibusque secundum sæculum inclytis & magnis, sanguinis ipse nobilitatem virtutibus bonisque operibus etiamnum puer exprimere & nobilitate contendit.

Hinc, dum adhuc lacte materno aleretur, quothebdomadis bis, ad S. Nicolai Myrentis imitationem, vbera sugere detrectauit, iam inde ab incunabilis ieiunio se dedens, simulque declarans, quo factus iam grandior membra esset ieiunio castigaturus. Iam tunc repta & opere salutare hoc Sapientis monitum exequens, quod adolescentibus omnibus præscripsit, *Fili à iuuentute tua excipe doctrinam, & vsque ad capos inuenies sapientiam.* Et sane prima illæ impressiones ægæ admodum eraduntur, miræq; sunt in reliquos vitæ annos efficacitæ, vt taccam rem Deo longè esse gratissimam, & præ aliis acceptissimam.

Agnoicens hoc ipsum Ecclesiastes hoc sæculi sui iuuenes modo commonefacit, *Latere ergo iuuenis in adolescentia tua, & in bono sit cor tuum in diebus iuuentutis tue.* quali dixeret, Virtutis succum vnà cum lacte nutritis imbi-

S. Rochus in Galliæ

S. Rochus bis in hebdomada vberibus abstinebat etià puer

Ecclesi. 6.

Ecclesi. 11.

imbibe, & primos vitæ annos honorum opem exercitio dedica: perutile namque est, mature & tempestiue bene facere, vitamque cum honore & virtute instituere discere. Bona siquidem hæc fundamenta in virtutum fabrica posita reliquo vitæ tempore perseverant, nec villo unquam malignitatis motu flabioque concutuntur aut labascunt.

Capite sequenti eadem monita profecutus addit, Memento creatoris tui in diebus iuuentutis tuae, antequam veniat tempus afflictionis tuae, & appropinquent anni, de quibus dicas, Non mihi placent, antequam tenebrescant sol, & lumen, & stella, & luna. Aenigmatica plane & tropica hæcce parænesis est. Per annos namque afflictionis & amaritudinis tempus intelligit senectutis, tempus inquam displicens, triste, ingratum, molestiss & tetricitate plenum, atque infinitas secum ærumnas ac dolores trahens, tempus inquam, quo sol, luna, & stellæ tenebrescunt & caligant; tum nempè oculi rutilantes illi hominis soles caligine opulentur, tum scilicet visu & dulci fiderum contemplatione priuamur. Monet ergo & consult Sapiens, iuuenem esse iam inde ab infantia verè Deum colere, virtutibus incumbere, non verò in senium & ærumnosos decrepitæ ætatis annos id differre, antè scilicet quam appropinquent anni displicentes. Iuuentus enim virtutum exercitio propria magis est, quam morosæ & effœtæ senectutis sæ.

Quod omnes in genere adolescentes ac filios commonefaciebat Ecclesiastes, hoc suum nominatim Tobias, vti ex eiusdem exiuitur historia. eius namque initio legimus, filio illum, Dei vnus timorem iam inde ab adolescentia vt præ oculis haberet, & ab omni peccatorum genere sibi quàm maximè cauere, suasisse: quem ab infantia timere Deum docuit, & abstinere ab omni peccato. Beati porò patres illi, qui sancti huius viri exemplo, filios iam inde à flore ætatis & primis annis, Dei timorem edocent, & omnis peccati fugam persuadent. Hæc scilicet bonorum parentum partes, hæc fidelium lectio, hoc Deo præceteris gratum est.

Quod cum veteres fideique Dei serui respectum haberent, quoties sua merita magnifacere, & sine vanitate vlla tum apud Deum, tum homines virtuosarum actionum suarum

pondus deprædicare cupiebant, semper propè uisse se tempus, quo Deo primùm famulari ceperunt, gloriantur, produxerunt: in primis verò permagni fecerunt, quòd iam inde à pueritia Deum timere occupissent. Sexcenta eaque illustria rei huius exempla sacra Bibliorum volumina nobis suppeditant. Imprimis Abdias Achab Regis œonomus, fidus ille & pius Dei ciliens, qui Iezabele sanctos Dei Prophetas ad necem persequente, centum vna vice neci, eosdem in cauenis clanculò enutriendo subduxit: is inquam cum Deum præ oculis haberet, suamque pietatem deprædicaret, sic Eiam Prophetam est allocutus. Seruus autem tuus timet Dominum ab infantia sua.

Huc facit & illud Iobi de vitæ suæ innocentia apud omnes testimonium dicentis, Quia ab infantia mea creuit mecum miseratio, & de utero matris mea egressa mecum est. Hyperbolica hæc exaggeratione dicere vult, se iam puerum & infantem, virtutis & imprimis commiserationis semitam insistere cepisse. Si Rochus noster vitæ suæ præconium etiam concinnare, meritorumque suorum texere catalogum ac virtutum vellet, hoc ipsum identidem reperere, verèque dicere posset, non charitatem modò & misericordiam, sed & ieiunium, pœnitentiam, amorem tum Dei, tum proximi, aliasque virtutes plurimas secum crescente creuisse, quòd se nascente simul illæ enatæ essent.

Sapiens, extra humilitatis lineam non abiens, nec vanæ gloriæ aura extra mentis statum abripi se minimè sinens, de sapientia (cuius initium timor Domini) loquens, illam se puerum studiosè summaque animi contentione quæsisse, & iam inde à primis incunabulis & flore iuuentutis dilexisse testatur: Hanc amauit, inquit, & exquisiuit eam à iuuentute mea. Tametsi non ea Rochi nostri fuerit fama & nomen, quòd Salomonis; in eo tamen illi par fuit, quòd eandem sapientiam & Dei timorem iam inde à primis & floridis annis dilexerit; cum nempè adhuc in cunis agens, & puerilibus fascijs inuolutus, maternoque pendens ab vberè, ipso abstinuerit, & à fugendo sibi temperarit, hoc pœnitentiæ auspicio vitam auspiciatus.

Ezechiel Propheta vitæ suæ innocentiam ponderare dum gestit, sic Deo loquitur, A, a, a, Domine Deus, ecce anima mea non est polluta.

Q 99 a

2. Reg. 18.

3. Reg. 18.

Iob 31.

Iob cum misericordia natus

Iob 31.

Sap. 9.

Ezech. 4.

Ezechielis
Prophetæ
puritas.

Et morticinum & laceratum à bestiis non comedi ab infantia mea usque nunc. Et non est ingressa in os meum omnis caro immunda. Per magni puritatem illam Prophetæ hic faciebat, quod iam inde ab incunabulis nihil immundum gustasset: sed eadem in Rocho nostro magis & laudanda & admiranda videtur, quod non modò rebus immundis vetitisque abstinerit, sed etiamnum in fascijs infantilibus inuolutus ab honestis & licitis, imò & necessarijs sibi etiam temperavit, bis singulis hebdomadis ybera trahere detrectans.

Ecclesi. 51.

In Ecclesiastico Iesus Siracides Deo supplicans vitæ suæ innocentiam duobus tribusque hisce colis declarauit: *Latum est cor meum in ea, ambulauit pes meus iter rectum, à iuuentute inuestigabam eam*: de sapientia potius loquitur. Quod sanctus ille de vitæ suæ integritate dat testimonium ac præconium, nos sancto Rocho adaptare & possumus & debemus: mox enim ut vitæ huius ianuam est ingressus, & primùm solis huius usura frui, virtutis coepit exercitio delectari, pedes eius rectè ambulauerunt, numquam aut nusquam ab honestatis semita deflectentes, & à prima adolescentia Dei amorem & sapientiam exquisiuit, in eademque studiosè incubuit.

Luc. 12.

Princeps quidam Palaestinarum, uti Lucas obseruat, cum quodam tempore Redemptorem interrogaret, *Domine, quid faciendo vitam æternam possidebo?* audiuit illico, *Mandata nostri non occides, non machaberis, &c.* Respondit princeps pietate & seruire ardens, *Hæc omnia custodiu à iuuentute mea.* Rara res & insolita profectò, vitam principem iam inde ab adolescentia tam sincerè vitam instituisse, & diuina mandata tam sedulò obseruasse: verùm longè mirabilius sanctum hunc virum, ut primùm vtero materno egressus est, virtutis lac fugere coepisse, ybera nutricis declinando. Quam ergo merito illud Prophetæ usurpare potuit, Deo ob bonas inspirationes, & quæ ab eo vitæ rectè instituendæ rudimenta in itaque acceperat, gratias agentis, *Deus docuisti me à iuuentute mea, tu tuum mihi timorem, aliaque sanctas virtutes iam inde à pueritia instillasti*: præter Deum enim B. Rocho, virtutum iter, ieiunium, aliaque penitentia opera, quæ etiam puer & fascijs inclusus

Psal. 70.

exercuit, edocere nemo potuit.

Si hisce virtutum primitijs, & lactis initijs, S. Rocho quæ non nisi quid magnū portendebant, adolese mirabilem sanctus hic puer omnibus redditum verò multò maiorem in admirationem vniuersos rapuit, dum ætate crescens & annis, virtute etiam ac sanctitate creuit, & omnigenis bonis operibus vitam florentem quotidie florentiorem effecit. Cum enim ad duodecimum ætatis peruenisset annum, pater commune naturæ debitum iam persolurus, his cum verbis postremò compellauit, quatuor illum rerum commonefaciens, primò ut lesu Christo numquam non infatigabile obsequium præstaret, deinde erga pauperes benignum se semper ac pium exhiberet, tertio facultatibus relictis ritè debitaque ratione vteretur, quartò denique ut ne nosocomia & xenodochia desereret, sed qui in eo gemebant pauperes & ægri auxiliatricem eius sentirent manum.

Pijs hisce monitis acceptis, & parente vita functo, filius, solius pietatis ac sanctimonie studiosus, eadem executioni mandaturus, à generali rerum omnium contemptu coepit, omnibus facultatibus magna charitate in egenos effusus patrio egredi solo constituit, in alieno & incognito peregrinaturus. Quapropter Romam petere sancta visuraturus loca cum decreuisset, Italia fines iam ingressus, compertit oppida pleraque pestilenti malo infecta; ad quæ cum concessisset, & nosocomia frequentaret, ut peste correptis ministraret, ecce, subito omnis euauit contagio, & Deus sancti huius viri zelum & benignum in morbos affectam insigniter remunerans, dedit, ut vniuersa circumquaque regio à contagioso hoc & epidemico morbo liberaretur. Ac vt quò longius procederet Rocho, & noua semper oppida adiret, in quibus pestilens hoc malum grassabatur, sanctitatis eius fama eò etiam longius peruagaretur, & noua quotidie miracula eius mentis intercessionemque cœlis patrantur.

Hic ancoram iaciamus oportet, Auditores, & eminentem sancti Rocho, quæ omnibus exhibuit charitatem, admiremur, dum se nosodochijs totum consecrauit, ægris ministraturus, vitamque presentissimo mortis periculo intrepidè exponens. Docuit olim Redemptor maiorem

S. Rocho
charitas.

maiores dari ea fringique caritate non posse, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis, vitamque propriam alienæ conseruanda ergo periculo obijciat. Quæcum sint, ut sunt verissima, sancti huius nostri charitatem ad summum perfectionis gradum pertigisse credendum est, cum pro salute proximi vitam ipse suam exposuerit, ac toties tamque varijs in locis mortis discrimina adierit posse infectis sedulo succurrendo, ministrandoque, quò ipsi salutem recuperarent, neque amicis modò ac notis, sed plerisque incognitis & peregrinis. opus profecto heroicum, summe piæ, & meriti infiniti.

Et sanè adeò excellens & præstans est, ut martyrij quædam sit species morbidis ægrisq; & nominatim contagiosa lue infectis, apud quos maxime vita periclitatur ministrantis, & mortis in discrimine versatur, ministrare. Quod perspectum & probè cognitum habens Ecclesia, Sacerdotes quosdam ac diaconos aliosque viros pios permultos debito veris martyribus honore & cultu afficit, qui Valeriani Imperatoris tempore, cum tetra quædam pestis Romanos, & vniuersas exinde propè imperij Romani prouincias inuasisset, vltiò ac spontè morbidorum obsequio se, magna pietatis significauone offerentes, mortem piè in obsequio suo inuenerunt, regnum cælestè hoc pacto & vitam sempiternam adcentes; quorù etiam pia memoria in Martyrolog. Rom. ad vltimum Februarij diem consignata est, ut notat suis ad ipsum Noris Card. Baron.

Inter omnia enim charitatis & misericordie opera primas fert, quòd morbidis ægrisq; præstatur. & hoc ipsum in primis consuit Ecclesiasticus, & maximo opere suadet, dicens: *Non desisplorantibus in consolatione, & cum lugentibus ambula, nec te pigeat visitare infirmum.* Egregia & salutaria sanè monita, quæq; omni fidei animæ propolita; consolari scilicet afflictos & moerentes, lugentibus adesse, & ægris non desisse. Illustres sanè hæc virtutum sunt actiones, & opera verè Christiana.

Hæc actionibus mirè deditus erat magnus ille Gentium Doctor Paulus, sed in primis infirmorum visitationi & consolationi. Suum enim Corinthijs zelum & ardentem charitatem patefaciens ingenuè confitetur, se, vbi quemquam in horum male habere & infirmum inau-

dierit, malitico reddi participem, eodem dolore dolere, & simul quodammodo infirmari. *Quis infirmatur, inquit, vestrum, & ego Christiana quadam sympathia cum ipso simul non infirmor?*

Non omnes verò eiusmodi charitatem spirant; ac nimis quàm multòs saeculo hoc nostro exulcerato repetire est, qui ad omnem crudelitatem inhumanitatemque eruditi, & sola externa specie homines, humanum nihil habentes, afflictorum commiseratione non tanguntur, aduersitates aliorum exhorrescunt & abominantur, de que morbis alienis ne hilum laborant. Habent nimirum corda barbara, animos immites & rigidos, pectora fetrea & ænea, omnique saxo & adamante duriora, ad vllam commiserationem commoueri nescia. Hos iam olim designasse regius Vates videtur, dum expostulans & exprobrans ait, *Infirmari sunt, nec fuit qui adiunxerit.* quasi diceret: Magna & intolerabilis horum fuit crudelitas & immisericordia; permulti namq; morbidi decubere, multi ægritudine fatiscantes omne corporis animique amiserunt robur; nullus tamen auxilio fuit, nullus suppetias tulit, auxiliatus est nemo. Huiusmodi, pro dolor, etiam hodie duritiem animorum in multis passim est repetire.

Sed longè aliter Rochus noster erga proximum se gessit, longè alium se præbuit afflictis: charitatis etenim flamma cor eius æstuebat, anima solis misericordie operibus intendebat, suum credebat decus in nosodochijs inter ægros versari, suam gloriam morbidis adesse, & omne suum in eo collocabat studium, ut proximo succurreret, & pestem habentibus auxilio foret: in quoscumque enim hoc malo correptos incidebat, signo crucis super eos efformato pristinae sanitati restituebat, eadem scilicet gratia & prærogatiua, quam Apostolis suis abiens ad Patrem Redemptor promisit, & tam euidenter confirmauit. Nam inter privilegia & gratias, quas Dei filius in terris agens Discipulis consignauit, non postrema fuit ægrotis sanitatem reddere, & super morbos manu posita eosdem restituere viribus; ut ab omnibus obseruatum est Euangelistis, & Matthæo nominatim, qui cap. 10. hanc gratiam recenset: *Dedit illis potestatem spirituum immundorum, ut eijcerent eos, & curarent omnem*

Magna multorum hodie in humanitas.

Psalm. 106.

S. Rochus signo crucis pestem pepulit.

Matth. 10.

languorem & omnem infirmitatem, quasi dicere vellet, Duo illustria & insignia in Apostolos collata sunt privilegia, primum auctoritas in Spiritus tartareos, vt ad cœlum nutum ac iussum energumenum corporibus egrediantur, alterum morborum persanandorum potestas. Idem notat & D. Marcus, *Et dedit illi potestatem curandi infirmitates*; loquitur poro de Christo & Apostolis. Capite verò 16. longius rem deducens, & creditorum in Christum signa & notas prosequens, quas ipsemet

Marc. 3.

Redemptor declararat, *Signa autem*, inquit, *eos qui crediderint hac sequentur, In nomine meo demonia eicient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit, super egros manus imponent, & bene habebunt.* Hæc in S. Rocho non minus quam in Apostolis quam perfectissimè completa sunt, ac nominatim morbidorum medela nam eodem cœlitus privilegio donatus, & in ludo supernaturali archiatri titulo ornatus, tantam in omnigenas infirmitates potestatem accepit, vt vel manu dumtaxat morbidis applicita, & crucis signo efformato grauissimos & periculosissimos morbos, quales haud dubiè pestifera contagio est, persanauerit.

Marc. 16.

Adeo vt infinita loca, vires & prouincia, quin imò regna integra potentia eius brachiū persenserint, & quam diuinitus accepit gratiā, permultis signis, prodigijs & miraculis stipatam experuissent: quorum vt paucis succinè que aliqua velut aliud agens commemorare, sciatis oportet vitæ eius historiam prodere, dum in quodam Italiæ oppido in noiodochio pestilentia laborantibus adest ministrando, diuina prouidentia factum esse, vt & ipse eadem lue inficeretur: cuius occasione cum grauissimis vehementissimisque exorciaretur cruciantibus, sibi vt temperare nequiret, quin in voces queribundas, gemitus profundos & queritationes ac plæctus præ dolotis acedine erumpere; iratus ipse noiodochij præfectus, & tales vociferationes haud æquo ferens animo, nocte in tempesta Rochum domo eicit, vt qui ceteris importuno clamore molestus esset, in hunc ergo cum & ipsi vrbis Consules incidissent in publico iacentem, (quod ad afflictionis incrementum permisit Deus) ne vniuersam suam lue temp. inficeret, urbem ei interdixerunt.

Multræ vrbes & regna S. Rocho obligata.

S. Rochus peste tactus.

Ergo cum beatus hic vir tam ingrâtè indignèque haberetur ab ijs, qui tantis erga illum deuinè nominibus essent, ex amore Dei hæc magna cum patientia perferens, & vix hoc pacto proscriptus, in solitudine locumque desertum haud grauatè concedit; in quo constructo ad habitandum è frondosis ramalibus tugurio, magno animi ardore & contentione Deo supplicat, sui vt commiseratione tangeretur, neu se in tanta calamitate desertum ab hominibus desereret. Audijt preces afflicti omnipotens, & ad opem illi ferendam quam promptissimus, duo eius in gratiam confestim miracula patrat. Primò namque fons lymphatissimus subito terra prorupit, & tugurium, in quo Rochus iacebat, circumquaque contagij ardores intolerabilesque resocillauit, quod illi non mediocriter solatum & voluptatem attulit. Deinde diuinitus factum, vt canis quidam è pago, qui aberat propius, quotidie panem illi è penuario herili in siluam deferret, quo in summa egestate vir hic pius vitam traheret.

Cum hæc mecum ipse animo voluo, noua hæc miracula veterum mihi simili propè occasione & pari in necessitate factorum refricant memoriam. Fons quidem erumpens renouat eius mihi fontis memoriam, quem Aggar ancillæ cum filio Ismaele per desertum vaganti, & extrema siti laboranti, Angelus cœlo delapsus ostendit, vt se filiumque eiusdem aqua à morte vindicaret, *Aperuitq; oculos eius Deus, qui videns puteum aqua abyssi, & impleuit vrbem, deditq; puero bibere*, qui præ siti penè exspirabat, & vix animam aridā trahebat.

Simile etiam miraculum in Numerorum libro legere est: filij Israel namque cum in desertum Cades & Sin venissent, & rerum inibi inopia conflictarentur, murmurare cœperunt, & aduersus Moysen & Aaronem ductores suos insurgentes, has illis querelas proposuerunt: *Cur Seditio I. eduxistis Ecclesiam Dei in solitudinem, vt nos aduersus & nostra iumenta moriamur? deinde in seditione pergentes vterius dixerunt, Quare nos fecistis ascendere de Aegypto, & adduxistis in locum istum pessimum, qui seri non potest, qui nec sicum gignit nec vineas, nec malogranata, in super & aquam non habet ad bibendum.* Conlternauit ergo & per terra facti Moyses & Aaron, vt hunc popularem furorem sedarent, ac tempesta-

Fons erupit è terra abyssi. Rochus resocillauit.

Gen. 21.

Num. 20.

Canis dicitur S. Rochus filium per anulum

pestatem serenarent, ad tabernaculum confugerunt, & Deo supplices facti his cum precibus compellarunt, *Domine Deus audi clamorem huius populi, & aperi eis thesaurum tuum fontem aquæ vivæ, ut satiati cesset murmuratio eorum*. Ut audiit vocantes Deus, ilico imperat Moysi, ut ad petram loqueretur, & aquam inde eliceret. quod cum factum esset, & Moses insuper vitæ petram percussisset. *Egressæ sunt aqua largissima, ita ut populus biberet & iumenta*. quod Hieronymus miraculum exaggerans, canit, *Qui convertit petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum.*

Phil. 113.

Phil. 113.

In Breviar.
Rom. in vi-
ta S. Cle-
menti.

Ut vetera illa miracula omittam, in vita S. Clementis discipuli S. Petri, & eius in Cathedra successoris, vniuersalisque Ecclesiæ Pontificis, legimus, eum in persecutione Traiani Imperatoris, & trās mare Ponticū in Chersonesum relegatum, vbi bis mille Christianos ab eodem tyranno in exilium actos, & ad fecunda maiora cōdemnatos reperit. hi ergo cum aquæ penuria laborarent, factus hic vir in montis quoddam iugum concedens, rem ipsorum communi omnium Deo per orationem commendauit, eiusque illis opem & auxilium efflagitauit. Vix orationē absoluerat Clemēs, cum ecce vidit Agnum pede dextero terram ferientem, & subito fontem lymphidissimū profliuentem; qui & sitibundos Christianos recreauit, & infidelibus plurimis arripienda fidei orthodoxæ fuit occasio; eoque miraculo, inquit Breviarium. *multi infideles ad Christi fidem conuersi*. Clementis etiam sanctitatem conueneri ceperunt: in Rochi etiam nostri gratiam, ad imitationem veterum illorum miraculorum, sōs quidam in Italiæ desertis insolita quadam ratione scaturijt, qui malo eiusdem aliquatenus auxiliaretur, & febris illius ardores temperaret. Hæc quidem quoad primum miraculum, iam de alio discipiamus.

Canis quo-
tidie S.
Rochi in
sua panē
attulit.

Certe si hæc aquarum scaturigo & supernaturalis fontis productio, qui Sancto huic estuanti refrigerio foret, admirabilis fuit; non minore mihi dignum admiratione videtur, canem quotidie ad illum in siluam è proximo pago, velut statum œconomum cibum deferre. An non enim mirum, animal iudicij & rationis planè expers, quotidianum hoc iter suscipere, & stata hora solitarium hunc eremicolam inuisere. cibo onustum? Ut taceam ge-

neralem omnipotentis Dei providentiam, creaturas omnes hætenus indiscriminat in pascentis, nihil vt cuiquam vniquam necessarium defuerit; singulare sanè Dei hic, animal hoc ad famuli sui ministerium quotidie destinantis, priuilegium & gratia eluxit, ac proinde nouum & inauditum miraculum dicendum.

Nouum porò inauditumque minimè est, audire vel legere in veteribus monumentis, Deū in extremis famulorum suorum necessitatibus, quò iisdem succurreret, canum, coruorum & similibus animalium ad cibum iisdem deferendum, opera vsum esse. In 3. namque Regum libro habetur, coruos, diuino nutu Eliæ Prophetæ, eum in deserta Iudææ concessisset, quotidie mande vesperi stato tempore panem carnemque, quæ clanculò è Regis Achab regia auferebant, detulisse, quo ille alimento vitæ longo tempore traxit: *Corui quoque deferbant ei panem & carnes mande, &c.*

Idiptum primo Anachoretarum parenti & institutori & magistro Paulo accidisse, historiariarum monumentis proditum est: cum enim in inferiori Thebaide natus, Decij & Valeriani Imperatorum persecutionē fugeret, in abditam speluncam concessit: in qua cum ad annum vsque ætatis centesimum decimum tertium commemoratus esset. & donec ab alto anachoreta sanctimonia vitæ ei pari, ac nonagenario diuino instinctu visitaretur; coruus qui sexaginta ipsis annis quotidie dimidiatum illi panem attulerat, ad Antonij noui hospitis aduentum duplicans dimensum, integrum deportauit: quam rem demissis ibus pijs Anachoretis, sic coruus abeunte, Antonium Paulus adoculus est: *Esa, Dominus nobis prandium misit, verè pius, verè misericors, sexaginta annis sunt, cū accipio quotidie dimidi panis fragmentum, nunc ad aduentum tuum militibus suis Christus duplicauit annonam.*

Et sanè Deus ipse de clientum suorum conseruatione, & alimento, & annona tam anxie sollicitèque laborat, vt satis illi non sit, si ordinaria alendi ratio deficiat, animalium brutorum, vilissimorum scilicet creatorum operam adhibere, nisi etiam Angelos, spiritus illos coelestes & excellentes, interdum cum cibo & alimento ad famulos in ipsum confidentes sperantesque, inque eius famulatu intrepidè persistentes mittat. Sic videmus in Regum libris,

Deus vitæ interdum animalibus ad alimentum seruum suorum.

S. Paulus eremita in deserto à coruo pascitur.

In Breviar.
Rom. in vi-
ta S. Pauli
erem.

Angelorum opera vitæ interdum Deus ad pios educandos.

Ange-

3. Reg. 19. Angelum ad Prophetam Eliam afflictum, & ob ærumnas persecutionesque inter montes & inuia siluarum gementem, cum pane subcineritio & lagenula aquam continentem destinari, illique ex parte Dei imperate: *Surge, & comede, grandis enim tibi restat via.* O immensam & infinitam Dei benignitatem, tam sedulam seruorum suorum rationem habentis, vt etiam Angelorum famulatum ijs præstet!

1. Dan. 14. In Historia Danielis idem Angelorum in homines obsequium occurrit. Vt enim sanctus hic Propheta, Satraparum Babyloniorum præualente inuidia, in leonotrophium coniectus est, eius tuendi conseruandique curam in se Deus ter maximus suscepit, ne rerum penuria (vt conceperant æmuli) conficeretur, descendere ergo illic Angelum cælo iussit, qui in Iudæa Abacucum messoribus suis prandium deferentem sublimem per capillos sustollit, & apprehensum subito in locum, vbi captiuus Daniel detinebatur, quingentis & amplius inde distantem leucis silit. ad loci ergo aditum cum ventum esset, hoc Daniele modo compellauit, *Daniel seruo Dei, tolle prandium, quod misit tibi Deus.*

Daniel ab Angelo nutritus in lacu leonũ. Deus ipse deus aliquando enutrit. Addo insuper, magnum illum Deum sapientia & prouidentia admirabilem, satis non enutritus in habere extraordinarijs insolitque ratonibus, cum communis statutus in rerum natura ordo deficit, suorum necessitatibus prospicere, anifusos aliquando enutrit. Angelorum opera vtendo: sed ipsum met persæpe, quod maximam admirationem meretur, suam hic operam impendere, & palam facere, incredibile erga suos amore ferri: quem vt restatam faciat, multa mira edidit omnes potentia modos exerens. Mihi vt dicenti credatis, meminertis obsecro, quid in filiorum Israel gratiam præstiterit, quos quadraginta ipsis annis in vasta & inculta solitudine manna cibo adeo sapido & exquilito paut, vt Angelorum sit panis appellatus. Memineritis rursus, quomodo publicum ijs & solenne instruens epulum, infinitam coturnicum illis multitudinem aliunde aduexerit: meminertis rursus, quid antequam cibum hunc daret, suo illis ore denuntiarit. audite Moyses ore loquentem, *Vespere comedetis carnes, & mane saturabimini panibus, sciatis quod ego sum Dominus Deus vester, nec alius præter me in terra quærendus sit aut adorandus.*

In inextricabilem hunc diuinæ prouidentia Canis filii labyrinthum me indui, occasione canis huius, & familiaris cuius ministerio panem quotidie in deserto S. homini Rochus accepit. Addam ad animalis huius nimal, commendationem, præterquam quod benignum, domesticum hominiq; fidum sit, ipsum a S. Scriptura dilaudari, eò quod affectum, comiserationem & misericordiam, qualis in animali rationis experte haberi potest, varijs in casibus in Dei seruos patefecerit. In primis namque D. Lucas, diuitis illius & infortunati Epulonis texens historiam, eiusque in egenos inclementiam ac duritiem, velut notatu dignum obseruat, opulento illo Lazarum ad ianuam stipem postulantem non commiserate, benigniores se erga illum canem domesticos præbuisse: nam ad miserum hunc vlcerosum venientes, velut naturali quadam compassione moti, lingebant vlcera eius, saniemque omnem & purulentam inde emanantem exlucebant. Vt verò rem altius arecessamus, in Tobia historia legimus, catellum domesticum, qui filium in exteris profectum prouincias, velut indiuisus comes secutus erat, vt primum redex paternis factus est ædibus vicinior, præcurritur quasi gestientem, & felicitis reditus nutium esse voluisse consolatori futurum patribus filij vnicia absentiam lugentibus, suamq; orbitatem plorantibus. Vnde Scriptura, *Tunc præcurrit canis, qui simul fuerat in via, & quasi nuntius adueniens, blandimento sua cauda gaudebat.* Hæc quidem mira sunt & præclara, quoad bestias, exempla, sed quod de cane Rochum nostrum quotidiana alimonia nutriticant præ omnibus palmam fert, & insignem miraculi speciem includit.

Hinc de eodem hic tacebo, finemq; faciam vos simul omnes exhortaturus, Auditores, vt sanctum hunc virum colatis, & noctu & interdiu omnigenas ad illum preces & vota dirigatis Proposui, & quidem pluribus, quoniam sunt pestis discrimina, & quam Deus optimus maximus illi in morbum hunc potestatem contulerit: profectus sum, ecquod pluribus opidis & prouincijs etiamnum mortalem vitam ageret auxilium attulerit, & qua cælo iam receptus mundo ratione persæpe succurrerit. In huiusmodi ergo affict onibus ad ipsum confugite, ipse vestrum contag pestifera grassante sit asyllum, ad ipsam quocumq; demum pressu morbo cot-

vota, preces conuertite : multum quippe apud Deum potest, potentia eius nemini non in terra nota est, homines eum simul & Angeli demirantur. Ipsum ergo qua potestis obseruantia colite, vestra illi summa animi demissione vota offerite, merita & laudes eius passim deprædicate. Inuitat eodem exultatum quo viuimus sæculum, mundi ætas, in qua versamur, & tempora huc compellunt, & aer ipse, quem corruptum, infectum, morbis plenissimum trahimus, prægnantissima illius inuocandi, ad ipsum confugiendi, & nunquam memoriæ eiusdem seponenda occasio est.

Tibi verò, ò beate Roche, Montepessulanorum decus, Galliæ nostræ ornamentum, & totius vniuersi gloria, debitum semper cultum deferemus, & quibus tibi deuincti sumus, nomina nunquam non agnoscemus. Tu siquidem miserorum & afflictorum spes, peste laborantium solamen, & omnium morborum refugium. Tu, ò gloriose Confessor, tot tamque illustres morborum curationes fecisti, tot respublicas à contagio asseruisti, à tot locis & regnis pestem effugasti, tuaque potentia tot signis & miraculis orbi innotuit. Perge, obsecro, fide Dei cliens, ac beate cœli indigena, morbidis auxiliari, misera huic Galliæ suppettias ferre, & natale solum benignis oculis intueri. Et tantum de tuis nobis fauoribus & donis impertire, quantum vota tibi precesque Galli offerimus, à certicibus illorum atrocita diuinarum indignationum flagella auerte, diuini furoris flammam in nos merito accensam extincturus, obuiam procede, omnipotentis dexteram intercessione tua exarma, & atrocem hanc epidemici morbi virgam, quam tot iam annis in nos strinxit, & quam aeris intemperies & inordinata tempestatum anni volutio toties nobis comminatur, manibus excute. Noli obsecro, ò magne & supreme afflictorum omnium medice, regni huius tutelam ac protectionem, quam auspicas es, deponere, curam quam hæcenus eius habere te tot miraculis & prodigijs demonstrasti, habere perge precibus tuis sanitate nobis impetra, impetratamque conserua, nos vero votis ac precibus nunquam nomen tuum in terra

Bess. de Sanctis.

extollere, laudes tuas deprædicare, virtutes demirari desinemus, quarum adminiculo factum est, vt cœli gloria & gaudio sempiterno sis donatus, cuius iam quietè possessione perfrueris, & qua donare nos omnes Pater, & Filius & Spiritus sanctus, decurso hoc mortalitatis stadio, dignetur. Amen.

INFESTOS. BARTHOLOMAEI APOSTOLI.

Partitio.

- I. De duodenario Apostolorum numero.
- II. De origine S. Bartholomæi, an idem què Nathanael.
- III. De dignitate Apostolica generatim.
- IV. De eiusdem S. Bartholomæi speciatim.
- V. De eius pelle decorticata.

Exijt Iesus in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei, &c. Luc. 6.

FIGVRA.

Ilustre profecto & heroicum prorsus opus fuit, adolescentem Iosephum, in filijs Iacobi natu minimum ad lasciuiam ac libidinem heræ lenocinijs importune sollicitatum, pallio illius in manibus relicto, fuga sibi consuluisse, quo sic vehementis amoris æstus declinaret, infami adulterio se non pollueret, fidemque hero datam sanctam inuiolatamque conseruaret. Verum summi amoris & animi longe generosioris testimonium fuit, videre hodie sanctum Bartholomæum è Christi Domini discipulis vnum, mundi persecutionibus infestatum pellem suam tyrannorum manibus cedere, ne forte in idololatriam, quæ spiritualis quædam fornicatio est, prolaberetur, & Iesu Christo Domino suo ac Magistro fidem integram & intemeratam seruaret. Hoc scilicet Ecclesia hodierna festiuitate nobis proponit, & vobis ipse pluribus hoc mane deducere constitui. Vt vero & ipse & vos necum hac donari gratia mereamini, cœlestem opem imploremus, & Spiritus paracliti auxilium inuocemus, idque inter-

R r r c e l l i o